

Pieno ir mažmeninės prekybos sektoriai – padėties analizė **2009-10-20**

Maisto tiekimo grandinė apima tris ekonominiu požiūriu svarbius sektorius: žemės ūkio sektorių, maisto perdirbimo pramonę ir platinimo sektorių. Atsižvelgiant į konkurencinę aplinką tiekimo grandinės atitinkamų sektorių galimybės derėtis yra labai skirtingos. Kai kuriuose maisto perdirbimo sektoriuose, pvz. pieno perdirbimo, gamyba yra labiau koncentruota, mažmeninės prekybos sektoriuje vyrauja dideli prekybos maisto produktais pardavėjai.

Pieno sektorius. Lietuvoje yra beveik 40 tūkst. pieną parduodančių ūkių, pieną superka per 60 bendrovių ir žemės ūkio kooperatyvų, iš kurių daugiau nei 10 perdirba ir gamina pieno produktus. 2008 metais buvo supirkta 1,375 mln. tonų natūralaus pieno, daugiausiai supirko keturios stambiausios pieno perdirbimo bendrovės - AB „Pieno žvaigždės“, AB „Žemaitijos pienas“, AB „Rokiškio sūris“ ir UAB „Marijampolės pieno konservai“ supirko 68,5 proc. viso pieno kiekio. Kitos pieno supirkimo rinkos dalyvės, kurios 2008 metais supirko po 10 tūkst. tonų ir daugiau (15 bendrovių), bendrai supirko 310,1 tūkst. tonų, arba 22,5 proc., likusią pieno dalį – 123,4 tūkst. tonų supirko kitos, mažus kiekius superkančios bendrovės. 2008 metais buvo importuota 193 tūkst. tonų žaliavinio pieno, eksportuota tik 3,7 tūkst. tonų.

Šalyje egzistuoja bendra pieno supirkimo rinka, vyrauja smulkūs pieno gamybos ūkiai (Pieno tarybos duomenimis iš beveik 40 tūkst. pieną parduodančių ūkių 29, 9 tūkst. ūkių laikoma iki penkių karvių, 8,3 tūkst. ūkių-po 6-9 karves, 2,15 tūkst. ūkių-po 21-100 karvių ir 211 ūkių-po 100 ir daugiau karvių), pieno perdirbimo įmonės pieną superka visoje šalies teritorijoje, jose nėra didelių skirtumų tarp pieno supirkimo-paruošimo kaštų, gaminamas analogiškas pieno produktų asortimentas. Stambiausios pieno perdirbimo įmonės turi po 14 tūkst. ir daugiau pieno tiekėjų. Pieno kainos lygis priklauso nuo pieno kiekio, superkamo iš konkretaus gamintojo, todėl pieno gamintojus perdirbėjai suskirsto į grupes: iki 100 kg/dieną; 100-300 kg/dieną; 300-500 kg/dieną; stambūs ūkininkai, bendrovės-virš 500 kg/dieną. Stambiems pieno gamintojams taikomos didesnės pieno supirkimo kainos.

2006 metų antrojoje pusėje ir ypač 2007 metais maisto produktų kainos, dėl padidėjusios paklausos pasaulinėse rinkose ir padidėjusių gamybos kaštų, gerokai išaugo – pagrindinių pieno produktų - pieno, sviesto, grietinės, varškės, fermentinių sūrių ir kt. mažmeninės kainos vien per 2007 m. pirmą pusmetį pakilo 20-26 proc. Padidėjus pieno produktų paklausai, padidėjo ir žaliavinio pieno poreikis, todėl minėtu laikotarpiu pieno perdirbėjai gerokai padidino ir pieno supirkimo kainas ir metų pabaigoje stambiems pieno gamintojams (ūkininkams, bendrovėms) už 1 kg pieno buvo mokama 1-1,3 Lt.

Per praėjusius 12 mėnesių padėtis pieno sektoriuje labai smarkiai pasikeitė. Po maisto produktų kainų šuolio 2007 metais, 2008 metais pasaulinės krizės poveikis turėjo įtakos ir pieno sektoriui ir ypač paveikė žaliavinio pieno supirkimo kainų lygį. Nuo 2008 m. supirkimo kainos pradėjo mažėti ir per pusmetį stambiausios pieno perdirbimo įmonės jas sumažino, priklausomai nuo superkamo pieno kiekio, 30-40 proc. Minėtu laikotarpiu pagrindinių pieno produktų įmonių pardavimo kainos, nors ir ne tokiu santykiu, tačiau irgi sumažėjo: labiau sumažėjo grietinės, sviesto-12-17 proc. kai kurių tipų fermentinių sūrių-6-17 proc., pieno 2,5 proc. riebumo-2-9 proc., varškės-2-18 proc., varškės sūris-iki 10 proc. 2009 m. pradžioje, lyginant su 2008 m. pradžia, pieno supirkimo kainos jau buvo kritusios - priklausomai nuo superkamo pieno kiekio daugiau nei 50 proc. 2008 m. pradžios lygio. Panaši tendencija vyravo ir 2009 m. pirmame pusmetyje-gegužės 1 d. pieno supirkimo kainų lygis, lyginant su 2009 m. sausio 1 d. dar sumažėjo: keturios stambiausios pieno perdirbimo bendrovės (išskyrus UAB „Marijampolės pieno konservai“) smulkiems pieno statytojams, kurie per dieną parduoda nuo 100 iki 500 kg pieno, supirkimo kainas sumažino nuo 20 iki 35 proc., stambiems ūkininkams-17-23 proc. Pagrindine pieno supirkimo kainų mažėjimo

priežastimi įmonės įvardija eksportuojamos produkcijos kainų mažėjimą – AB „Rokiškio sūris“, AB „Pieno žvaigždės“ UAB „Marijampolės pieno konservai“, AB „Vilkyškių pieninė“ ir AB „Varėnos pienelis“ apie 60 viso supirkto pieno perdirba į eksporto rinkoms skirtus pieno gaminius.

Pieno perdirbimo įmonių pateiktais duomenimis žaliavinio pieno vertė pieno produktų gamyboje sudaro didžiausią išlaidų dalį, todėl pieno supirkimo kainų pokyčiai daugiausia įtakoja įmonių gaminamos produkcijos savikainą bei pardavimo kainą. 2009 m. pradžioje, esant aukštesnėms pieno supirkimo kainoms, žaliavinio pieno dalis savikainoje sudarė: pieno 2,5 proc. riebumo – vidutiniškai apie 48 proc., kefyro 2,5 proc. – 56 proc., grietinė 30 proc. riebumo – apie 70 proc., varškė 9 proc. riebumo – apie 49 proc., sviesto 82 proc. – virš 70 proc., varškės sūrio 22 proc. riebumo – apie 50 proc. ir fermentinio sūrio 45 proc. riebumo – apie 63 proc. Dėl mažėjančių pieno supirkimo kainų, žaliavinio pieno vertė minėtų pieno gaminių savikainoje gegužės mėnesį, lyginant su sausio mėnesiu, irgi mažėjo: pieno 2,5 proc. riebumo-nuo 15 iki 25 proc., kefyro 2,5 proc.-nuo 12 iki 35 proc., grietinė 30 proc.-12-13 proc., varškės 9 proc.-nuo 13 iki 26 proc., varškės sūrio 22 proc.-nuo 15 iki 22 proc., sviesto 82 proc.-iki 20 proc. Tuo tarpu šių produktų savikaina, esant pastoviams kitiems gamybos kaštams (darbo užmokestis, kuras ir energija, pagalbinės medžiagos, žaliavų surinkimas ir kitos) arba jiems pasikeitus nežymiai, sumažėjo ne tokiu procentu kaip žaliava – pagrindinai mažėjo apie 10-15 proc. Pieno produktų pardavimo kainas įmonės keitė labai įvairiai: ženkliau sumažėjo 2,5 proc. riebumo pieno kainos-9-16 proc., mažiau 82 proc. riebumo sviesto ir varškės 9 proc. riebumo-4-9 proc., varškės sūrio 22 proc.-apie 2 proc., kefyro 2,5 proc. riebumo-4-9 proc. Tokiu būdu, pagrindinai dėl sumažėjusių pieno supirkimo kainų, pieno perdirbimo įmonės padidino kai kurių produktų pelno normą – daugiausia 5-6 procentiniais punktais. Tačiau pieno perdirbimo įmonių duomenys rodo, kad kai kurių įmonių sviesto, varškės, varškės sūrių, fermentinių sūrių gamyba buvo ir liko nuostolinga netgi sumažėjus pieno supirkimo kainoms.

Mažmeninėje prekyboje pieno produktų pardavimo kainos galutiniais vartotojams keitėsi labai įvairiai. Kadangi pieno produktų gamintojai Lietuvoje produktus realizuoja daugiausiai per prekybos tinklus, analizės metu buvo nagrinėjami kainų pasikeitimai didžiuosiuose prekybos tinkluose – MAXIMA, IKI, RIMI (NORFA duomenų nepateikė). Per šiuo metų penkis mėnesius atskirų gamintojų 2,5 proc. riebumo pienas ir kefyras atskiruose tinkluose atpigo nuo 2 iki 10 proc., 30 proc. riebumo grietinė – apie 4-9 proc. sviestas – 3,5-12 proc., varškė 9 proc. riebumo – 3-9 proc., varškės sūris 22 proc. riebumo – 3,5-10 proc., kai kurių rūšių fermentiniai sūriai – nuo 3 iki 20 proc. Tinklai kainas mažino galimai dėl sumažėjusių tiekėjų ir gamintojų pardavimo kainų, nes prekybininkų antkainiai kai kuriems pieno produktams kito nežymiai - arba mažėjo (2-3 proc.) arba panašiai didėjo, tačiau daugiausia jie nesikeitė. Todėl galima daryti prielaidą, kad pieno supirkimo kainos sumažinimo našta daugiausia palietė pieno gamintojus, o vartotojai naudos gavo mažai.

Mažmeninės prekybos maisto prekėmis sektorius. Pagal Statistikos departamento nustatytą apskaitos tvarką, mažmeninė prekyba maisto prekėmis apima maisto produktų, alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių pardavimą specializuotose ir nespacializuotose parduotuvėse, kuriose vyrauja (virš 50 proc.) maisto, gėrimų ir tabako gaminių pardavimai. Departamento duomenimis, 2008 metais Lietuvoje tokių parduotuvių buvo 7024, o jų prekybos plotas sudarė 1120 tūkst. kv. m. Iš bendro maisto prekėmis prekiaujančių parduotuvių skaičiaus 2008 metais didiesiems prekybos tinklams MAXIMA, IKI, RIMI ir NORFA priklausė 612 parduotuvių, kurių bendras prekybos plotas sudarė 558 tūkst. kv. m. Didžiųjų prekybos tinklų parduotuvių skaičius, prekybos plotas ir mažmeninės prekybos rinkos dalis pastaraisiais metais nuolat augo - nuo 2004 m. iki 2008 m. tinklams priklausančių parduotuvių skaičius padidėjo 35 proc., prekybos plotas išaugo apie 50 proc. ir rinkos dalis-beveik 11 proc. Tuo tarpu nepriklausomų ar priklausančių smulkiems tinklams parduotuvių skaičius kiekvienais metais mažėjo ir nuo 2004 m. iki 2008 m. sumažėjo apie 11 proc., nors jų prekybos plotas išaugo apie 4 proc. (21,6 tūkst. kv. m). Tai, kad nepriklausomų parduotuvių skaičius sumažėjo, o prekybos plotai minėtu laikotarpiu išaugo, gali rodyti, kad jog ūkio subjektai

koncentravosi į stambesnius junginius arba smulkios parduotuvės nutraukė veiklą – 2004 metais 1 parduotuvei teko 75,4 kv. m, 2008 metais – 87,6 kv. m.

2008 metais mažmeninės prekybos maisto prekėmis apyvarta (12499,2 mln. Lt), lyginant su 2007 m., išaugo 18,4 proc., panašiai išaugo ir keturių didžiųjų prekybos tinklų – 18,8 proc. Panaši tendencija vyravo ir ankstesniais metais – tinklų valdomų parduotuvių apyvarta augo sparčiau, negu nepriklausomų parduotuvių ar priklausančių smulkiems tinklams ar kitiems junginiams. Tokiu būdu, tinklų rinkos dalis 2004-2008 metais padidėjo nuo 61,9 iki 72,3 proc. kai nepriklausomų ar priklausančių smulkiems tinklams ar kitiems junginiams parduotuvių rinkos dalis minėtu laikotarpiu santykinai sumažėjo nuo 38,1 iki 27,7 proc. Per šį laikotarpį daugiausia savo padėtį sustiprino MAXIMA prekybos tinklas – rinkos dalis per 5 metus padidėjo 6,6 proc. (nuo 31,1 iki 37,7), IKI – 1,8 proc. (nuo 14,1 iki 15,9), NORFA – 0,6 proc. (10,5-11,1) ir RIMI-1,4 proc. (6,2-7,6). Pažymėtina, kad pastarųjų 3 prekybos tinklų rinkos dalis 2008 metais, lyginant su 2007 metais sumažėjo atitinkamai 1,2 proc., 0,6 proc. ir 0,5 proc. ir tik MAXIMA rinkos dalis išaugo 2,5 proc. Savivaldybių teritorijų mažmeninės prekybos maisto prekėmis rinkose, kurias vartotojų požiūriu būtų galima apibrėžti kaip lokalines rinkas, keturi didieji prekybos tinklai 54 iš 60 savivaldybėms priskirtų teritorijų bendrai užima daugiau kaip 40 proc. rinkos, kai kuriose savivaldybėse jų rinkos dalis siekia 80-90 proc. Tuo tarpu nepriklausomos ar priklausančios smulkiems prekybos tinklams ar kitiems junginiams parduotuvės virš 40 proc. mažmeninės prekybos maisto prekėmis rinkos užima 18 savivaldybių, 2007 metais minėtą rinkos dalį šios parduotuvės užėmė 24 savivaldybėse.

Ankstesniais metais atliktų rinkos tyrimų metu buvo nustatyta, kad didžiųjų prekybos tinklų parduotuvės išsiskiria dideliu maisto ir ne maisto prekių asortimentu, parduotuvės yra išsidėsčiusios patogiose privažiavimui vietose, jose teikiamos papildomos paslaugos ir laisvalaikio pramogos, prekybos centruose vykdomos akcijos, taikomos įvairios lojalumo nuolaidos ir pan. Viena vertus, šie ypatumai suteikia galimybes vartotojams apsipirkti vienu metu vietoje, gauti papildomų paslaugų ir praleisti laisvalaikį, ir skatina juos lankytis tinklų parduotuvėse. Antra vertus, dėl šių privalumų tiekti produkciją į tokio tipo parduotuves yra suinteresuoti ir prekių gamintojai bei tiekėjai. Kuo didesnė mažmenininko dalis pardavimo galutiniais vartotojams rinkoje, tuo didesnė pirkimo iš tiekėjų apimtis. Ir kuo didesnė pirkimo apimtis, tuo palankesnes pirkimo sąlygas mažmenininkas gali gauti iš tiekėjo, todėl prekybos tinklai išsireikalauja iš jų dideles nuolaidas ir kitas palankias tiekimo sąlygas, t.y. panaudoja įgytą rinkos galią derybose dėl palankių tiekimo sąlygų. Atliekant analizę 2008 metais ir apklausus didžiausias mėsos produktų gamybos įmones, paukštynus, pieno perdirbimo įmones, miltų, duonos ir pyrago gaminių įmones (iš viso-37 įmones), kurios yra pagrindiniai šių produktų tinklams tiekėjai, siekiant išsiaiškinti, kokias sąlygas, sudarant prekių pirkimo – pardavimo sutartis, primeta prekybos tinklai ir kurios, įmonių nuomone, yra nesąžiningos, riboja verslo galimybes ar kaip nors kitaip diskriminuoja, 12 įmonių daugiausia akcentavo prekybos tinklų nustatomus ilgus atsiskaitymo terminus už patiektą produkciją, neadekvačias ir verslo logika nepagrįstas baudas už produkcijos nepateikimą, didelius rinkodaros mokesčius už prekybą tinklų parduotuvėse, dideles nuolaidas, kurios kartais siekia 30 proc. bazinės kainos, už įsipareigojimų nevykdymą numatomos tūkstantinės baudos. Tuo tarpu 9 įmonės savo pozicijos dėl prekybos tinklų primetamų galimai nesąžiningų sutarties sąlygų nepateikė, o 16 įmonių nurodė, kad sudarant prekių pirkimo – pardavimo sutartis su didžiausiais prekybos tinklais MAXIMA, IKI, NORFA ir RIMI, derybų metu surandamas naudingas sprendimas, atitinkantis abiejų pusių interesus, nors derybos būna dažnai pagrįstos priešingomis pozicijomis, bet tai yra normalių egzistuojančių rinkoje sąlygų išdava, pagrįstų verslo logika, ir nemano, kad sąlygos yra nesąžiningos ir diskriminuoja jų verslą. Panaši tendencija pastebėta ir dabartinės analizės metu – apklausus 51 įmonę, 14 įmonių nurodė aukščiau paminėtas prekybos tinklų jiems taikomas sutartyse galimai nesąžiningas sąlygas, 18 įmonių savo pozicijos dėl primetamų galimai nesąžiningų sąlygų iš viso nepateikė, o 19 įmonių nurodė, kad derybų metu surandamas abiem pusėms naudingas sprendimas dėl tiekimo sąlygų. Pažymėtina tai, kad 2008 metais prekybos tinklai MAXIMA, IKI, ir RIMI (NORFA duomenų nepateikė) už patiektas maisto prekes iš tiekėjų įvairių

rinkliavų ir mokesčių forma (nuolaidų, reklamos, rėmimo, rinkodaros) priskaičiavo apie 244 mln. Lt, tame skaičiuje iš mėsos įmonių – 49,8 mln. Lt, pieno perdirbėjų – 69,3 mln. Lt, duonos įmonių – 46 mln. Lt, miltų-kruopų įmonių – 1,8 mln. Lt, žuvies produktų gamybos įmonių – 9,4 mln. Lt, sodininkystės ir šiltnamių ūkių – 2,1 mln. Lt. Taip pat per minėtą laikotarpį prekybos tinklai pareikalavo tiekėjų sumokėti beveik 5 mln. Lt baudų.

Maisto prekes prekybos tinklai perka daugiausia iš Lietuvos tiekėjų ir gamintojų: duonos ir pyrago gaminius, pieno, mėsos ir žuvies produktus – 92-97 proc., vaisius ir daržoves – 30-70 proc. Tačiau tarp tyrime dalyvavusių įmonių, kurios yra pagrindiniai maisto prekių tinklams tiekėjai, nėra nė vienos įmonės, kuri bendradarbiautų tik su 4 didžiaisiais prekybos tinklais – iš 41 atsakymus pateikusių įmonių visos parduoda savo produktus ne tik minėtiems, bet ir kitiems tinklams, nepriklausomoms prekybos įmonėms arba jų junginiams, visuomeninio maitinimo įmonėms, taip pat savo produktus eksportuoja į ES ar kitas šalis. Įmonių pateikti duomenys rodo, kad 2008 metais mėsos ir jos produktų, vištienos, pieno produktų ir duonos – pyrago gaminių pardavimai didiesiems prekybos tinklams atskirai paėmus nesiekė 40 proc. Tai leidžia teigti, kad tiekėjai nėra visiškai priklausomi nuo stipraus pirkėjo, turi kitas pardavimo alternatyvas.

Mažmeninėje prekyboje yra abipusė priklausomybė tarp prekių pardavimo rinkos ir prekių pirkimo rinkos. Augant mažmeninės prekybos rinkos koncentracijai, didėja ir pirkėjo galia pirkimo rinkoje. Didėjanti pirkimo galia suteikia mažmenininkui galimybes nustatyti tiekėjams mažesnes prekių pirkimo kainas, reikalauti ekonomiškai nepagrįstų nuolaidų bei įvairių mokėjimų, t.y. nustatyti nesąžiningas tiekėjams sąlygas. Nesąžiningos tiekimo sąlygos daro neigiamą poveikį tik konkrečioms ūkio subjektams, kuriems jos taikomos, o nustatyti poveikį konkurencijai būtų labai sunku arba iš viso neįmanoma. Konkurencijos teisės pažeidimui nustatyti nepakanka konstatuoti, kad ilgi atsiskaitymo terminai už patiektas prekes arba įvairūs mokesčiai prieštarauja sąžiningai verslo praktikai. Įrodinėjant, kad sutartyse nustatytos prekių pirkimo sąlygos buvo nesąžiningos ir kad toks elgesys pažeidžia konkurencijos teisės normas, būtina įrodyti, kad tokiu elgesiu buvo siekiama išstumti konkurentus iš rinkos arba sudaryti įėjimo į rinką kliūtis ar kitokiu būdu riboti konkurenciją. Netgi nustatčius, kad įmonių veiksmai riboja ar gali riboti konkurenciją, būtina įrodyti, kad ūkio subjektas, atliekantis konkurenciją ribojančius veiksmus, užima atitinkamoje rinkoje dominuojančią padėtį, kuri neapsiriboja vien tik užimamos rinkos dalies dydžiu. Dominavimas – tai tokia situacija atitinkamoje rinkoje, kai tiesiogiai nesusiduriama su konkurencija arba kuri įgalina daryti vienpusę lemiamą įtaką atitinkamoje rinkoje veiksmingai ribojant konkurenciją, tai yra ūkio subjekto galimybė veikti atitinkamoje rinkoje nepriklausomai nuo konkurentų, darant poveikį prekių kainoms, įėjimo į rinką galimybėms ir kitoms veiklos sąlygoms, dėl ko veiksmingai ribojama konkurencija toje rinkoje. Be rinkos dalies, nustatant dominuojančią padėtį, nustatomi ir šie kriterijai: rinkos dalyvių rinkos dalių pasiskirstymas, rinkos dalių stabilumas, tikėtini rinkos struktūros pokyčiai, įėjimo į rinką kliūtys (valstybinis reguliavimas, esminiai gamybos išteklių, intelektinės nuosavybės teisės, neatgaunami kaštai, finansavimo galimybės, masto ekonomija, vertikali integracija ir kita). Kolektyviniam dominavimui nustatyti papildomai reikia įrodyti, kad ūkio subjektai elgiasi lygiagrečiai, vengia tarpusavio konkurencijos, reikia surinkti įrodymus, kad parduodamos prekės yra homogeniškos, rinka skaidri, tarp ūkio subjektų yra struktūrinės (per akcijas, valdymo organus ir pan.) ar kitos sąsajos.

Lietuvos konkurencijos teisė suderinta su Europos bendrijų teise, todėl siekiant vieningo jos taikymo, ką numato ir EB Tarybos Reglamentas Nr. 1/2203, apibrėžiant dominuojančią padėtį vadovaujamosi EB Komisijos ir Europos Teisingumo Teismo praktika piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi byloje. Minėtų institucijų praktikoje nerasime nė vienos bylos, kurioje nesąžiningos sąlygos tiekėjams būtų laikomos piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi.

Tiekėjų ir pirkėjų santykiai apima prekių pirkimo, pardavimo ir perpardavimo sąlygas ir yra vertikalūs susitarimai tarp ūkio subjektų, kurių kiekvienas veikia skirtingame prekės gamybos ar platinimo lygmenyje. Prekybos tinklų ir tiekėjų sutartys dėl prekių pirkimo/pardavimo yra vertikalūs susitarimai ir patenka į Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reguliavimo sritį, kuris

reglamentuoja draudžiamus susitarimus ir nustato, kad visi susitarimai, kuriais siekiama riboti konkurenciją arba kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, yra draudžiami ir negalioja nuo jų sudarymo momento. Europos Komisijos 1999 m. gruodžio 22 d. reglamente (EB) Nr. 2790/1999 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo vertikalųjų susitarimų ir suderintų veiksmų grupėms (Bendrosios išimties reglamentas) (OJ L 336, 29.1999. p. 21) bei Europos Komisijos paskelbtose Vertikalųjų apribojimų gairėse (2000/C 291/01) (OL, 2000 C 291, p. 1) detalai aprašoma, kada vertikalūs susitarimai gali pažeisti Europos Bendrijos steigimo sutarties 81 straipsnį, kuris yra analogiškas Konkurencijos įstatymo 5 straipsniui. Dėl vertikalųjų apribojimų, rašoma Gairėse, gali kilti pavojus konkurencijai, jei nėra pakankamos konkurencijos tarp tiekėjų ar pirkėjų arba abiejuose lygiuose, ir kyla rizika, kad tiekėjas ar pirkėjas sugebės uždaryti rinką. Gairės nustato šiuos vertikaluosius apribojimus, kurie gali sukelti neigiamą poveikį rinkai: a) kitų tiekėjų ar pirkėjų neįsileidimas į rinką padidinant įėjimo į rinką kliūtis; b) konkurencijos sumažinimas tarp tam tikrų prekių su skirtingais firminiais ženklais tarp rinkoje veikiančių įmonių, palengvinant pirkėjams ar tiekėjams sudaryti suokalbį; c) konkurencijos tarp tam tikrų prekių su tuo pačiu firminiu ženklu sumažinimas tarp to paties firminio ženklo prekių platintojo; d) kliūčių sukūrimas rinkos integracijai, ypač įskaitant vartotojų laisvės apribojimą pirkti prekes ar paslaugas bet kurioje jų pasirinktoje teritorijoje. Analizuojant šiuos galimus neigiamus poveikius, Gairės vertikaluosius apribojimus suskirsto į keturias grupes: a) vieno firminio prekės ženklo grupė, į kurią patenka tie susitarimai, kurių pagrindinis elementas yra pirkėjo skatinimas daugiau savo užsakymų tam tikrai produkto rūšiai teikti vienam tiekėjų (pirkėjo vertimas nekonkuruoti ir spaudimas pirkti tam tikrą kiekį); b) ribota platinimo grupė, į kurią patenka tokie susitarimai, kai gamintojai parduoda tikrai vienam ar ribotam pirkėjų skaičiui (išskirtinio platinimo ar išskirtinio vartotojų paskyrimo atveju, išskirtinio tiekimo ir kiekio nustatymo tiekėjui atveju, pasirinktinio platinimo atveju, pardavimų ribojimo po to esančioje rinkoje atveju); c) perpardavimo kainų palaikymo grupė, į kurią patenka tie susitarimai, kai pirkėjas įpareigojamas arba skatinamas perparduoti ne mažesne kaip tam tikra kaina, tam tikra kaina ar ne didesne kaip tam tikra kaina; d) rinkos padalinimo grupė, į kurią patenka susitarimai, kai pirkėjui yra nurodoma vieta, kurioje jis gali pirkti arba parduoti tam tikrą produktą.

Didžiųjų prekybos tinklų padėties mažmeninės prekybos maisto produktais rinkoje analizė rodo, kad Lietuvoje, kaip ir kitose šalyse, prekybos tinklai turi pirkėjo rinkos galią, kuria naudojasi, kad gautų iš tiekėjų didesnes nuolaidas, priverstų juos mokėti įvairius mokesčius ar vykdytų kitus jų reikalavimus. Tačiau nėra nė vieno prekybos tinklo, kuris mažmeninės prekybos maisto produktais rinkoje užimtų dominuojančią padėtį, įgalinančią daryti vienpusę lemiamą įtaką rinkoje veiksmingai ribojant konkurenciją, t.y. veikti rinkoje nepriklausomai nuo konkurentų darant poveikį kainoms, įėjimo į rinką galimybėms ar kitoms veiklos sąlygoms. Taip pat analizės metu sutartyse su prekių tiekėjais/gamintojais nenustatyta vertikalųjų apribojimų, aprašytų Gairėse, dėl kurių gali kilti pavojus rinkos uždarymui ar atsirasti neigiamas poveikis konkurencijai tarp tam tikrų prekių su tuo pačiu prekės ženklu ar tarp tam tikrų prekių su skirtingais prekių ženklais.

DIDŽIŲJŲ PREKYBOS TINKLŲ RINKOS DALYS, PARDUOTUVIŲ SKAIČIUS IR REKYBOS PLOTAI

	Mažmeninės prekybos rinkos dalys (procentais)					Mažmeninė prekyba 2008 metais lyg. su 2007 metais (procentais)	Parduotuvių skaičius					Parduotuvių prekybos plotas (tūkst. kv. m.)				
	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.		2004 m.	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Mažmeninė prekyba maisto prekėmis, alkoholiniais gėrimais ir tabako gaminiais *) iš jų:	100	100	100	100	100	18,4	7617	7486	7287	7318	7024	911,1	914,5	947,4	1056,2	1119,8
Maxima	31,1	32,2	32,3	35,2	37,7	26,8	197	201	196	220	222	176,5	186,4	163,3	197,6	219,5
Iki	14,1	14,1	15,8	17,1	15,9	9,9	138	145	177	189	202	92,1	99,7	116,3	122	125
Norfa	10,5	12,4	12,7	11,7	11,1	12,4	88	105	109	112	126	64,8	97,8	110,1	118,2	135,4
Rimi	6,2	6	7,5	8,1	7,6	11,7	30	38	51	56	62	37,4	54,1	67,1	71,9	78,1
4 prekybos tinklai iš viso	61,9	64,7	68,3	72,1	72,3	18,8	453	489	533	577	612	370,9	438	456,8	509,7	558
Kitos įmonės	38,1	35,3	31,7	27,9	27,7	17,5	7164	6997	6754	6741	6412	540,2	476,5	490,6	546,5	561,8

*) visa apyvarta

PARDUOTUVIŲ GRUPAVIMAS PAGAL PREKYBOS PLOTĄ 2007 M. IR 2008 M.

Prekybos tinklo pavadinimas	2007 metai							2008 metai						
	Parduotuvių iš viso skaičius/proc.	Parduotuvių grupavimas pagal prekybos plotą						Parduotuvių iš viso skaičius/proc.	Parduotuvių grupavimas pagal prekybos plotą					
		iki 120 kv.m	121-399 kv.m	400-999 kv.m	1000-2499 kv.m	2500-4999 kv.m	5000 kv. M ir daugiau		iki 120 kv.m	121-399 kv.m	400-999 kv.m	1000-2499 kv.m	2500-4999 kv.m	5000 kv. m. ir daugiau
Mažmeninė prekyba maisto prekėmis, alkoholiniais gėrimais ir tabako gaminiais procentais	7318 100	6080 83,1	725 9,9	323 4,4	150 2,1	30 0,4	10 0,1	7024 100	5883 83,7	607 8,6	336 4,8	154 2,2	33 0,5	11 0,2
iš jų:														
Maxima Lt, UAB prek. tinklas „Maxima“	220	2	90	79	31	14	4	222	2	80	87	32	16	5
UAB „Palink“ prek. tinklas „iki“	189	0	76	77	35	1	0	202	0	85	84	32	1	0
UAB „Norfos mažmena“ prek. tinklas „Norfa“	112	2	17	46	39	8	0	126	1	19	50	49	7	0
UAB „Rimi Lietuva“ prek. tinklas „Rimi“	56	0	6	37	3	7	3	62	0	7	40	4	7	4
4 prekybos tinklai iš viso procentais	577 100	4	189	239	108	30	7	612	3	191	261	117	31	9
Kitos įmonės procentais	6741	6076	536	84	42	0	3	6412	5880	416	75	37	2	2

Rinkos dalys 2008 metais pagal savivaldybes

Apskritis	Respublikoje iš viso	Rinkos dalis (procentais)					Kitos prekybos įmonės
		Didieji prekybos tinklai iš viso	iš jų:				
			Maxima	IKI	Norfa	Rimi	
Iš viso	100	72,3	37,7	15,9	11,1	7,6	27,7
Alytaus apskr.	x	x	x	x	x	x	x
Alytaus m. sav.	100	90,2	45,3	24,4	6,0	14,5	9,8
Druskininkų sav.	100	97,4	63,3	24,0	10,1	0	2,6
Alytaus r. sav.	100	24,5	24,5	0	0	0	75,5
Lazdijų r. sav.	100	43,2	11,2	5,9	26,1	0	56,8
Varėnos r. sav.	100	63,8	20,5	20,5	22,8	0	36,2
Kauno apskr.	x	x	x	x	x	x	x
Kauno m. sav.	100	71,1	38,6	18,0	4,0	10,5	28,9
Birštono sav.	100	42,7	0,0	42,7	0	0	57,3
Jonavos r. sav.	100	93,2	29,3	31,2	25,2	7,5	6,8
Kaišiadorių r. sav.	100	48,5	20,7	19,2	8,6	0	51,5
Kauno r. sav.	100	32,6	11,8	18,6	0	2,2	67,4
Kėdainių r. sav.	100	94,7	52,3	20,3	11,9	10,2	5,3
Prienų r. sav.	100	68,0	34,3	5,4	28,3	0	32,0
Raseinių r. sav.	100	68,1	31,3	8,8	28,0	0	31,9
Klaipėdos apskr.	x	x	x	x	x	x	x
Klaipėdos m. sav.	100	88,3	41,0	29,0	8,4	9,9	11,7
Neringos sav.	100	77,8	77,8	0	0	0	22,2
Palangos m. sav.	100	78,0	48,8	29,2	0	0	22,0
Klaipėdos r. sav.	100	59,1	31,6	27,5	0	0	40,9
Kretingos r. sav.	100	76,4	52,0	11,3	13,1	0	23,6
Skuodo r. sav.	100	67,7	20,7	7,2	39,8	0	32,3
Šilutės r. sav.	100	61,3	27,1	19,6	11,8	2,8	38,7
Marijampolės apskr.	x	x	x	x	x	x	x
Marijampolės sav.	100	83,0	51,6	14,5	9,5	7,4	17,0
Kalvarijos sav.	100	20,9	0,0	20,9	0	0	79,1
Kazlų Rūdos sav.	100	78,6	57,5	21,1	0	0	21,4
Šakių r. sav.	100	43,3	35,6	3,6	4,1	0	56,7
Vilkaviškio r. sav.	100	86,0	44,3	16,3	25,4	0	14,0
Panevėžio apskr.	x	x	x	x	x	x	x
Panevėžio m. sav.	100	86,5	49,5	16,1	17,8	3,1	13,5
Biržų r. sav.	100	83,0	22,4	21,8	34,1	4,7	17,0
Kupiškio r. sav.	100	80,6	56,6	2,7	21,3	0	19,4
Panevėžio r. sav.	100	4,3	0,0	1	3,3	0	95,7
Pasvalio r. sav.	100	44,6	39,2	4,3	1,1	0	55,4
Rokiškio r. sav.	100	68,7	28,8	10,9	19,4	9,6	31,3
Šiaulių apskr.	x	x	x	x	x	x	x
Šiaulių m. sav.	100	80,1	28,4	14,0	22,0	15,7	19,9
Akmenės r. sav.	100	65,5	24,2	0,0	31,6	9,7	34,5
Joniškio r. sav.	100	62,4	47,2	2,0	13,2	0	37,6
Kelmės r. sav.	100	52,5	21,7	4,3	26,5	0	47,5
Pakruojo r. sav.	100	38,6	15,4	3,5	19,7	0	61,4
Radviliškio r. sav.	100	80,3	45,0	12,2	19,5	3,6	19,7
Šiaulių r. sav.	100	66,8	33,3	10,3	23,2	0	33,2

Apskritis	Respublikoje iš viso	Rinkos dalis (procentais)					Kitos prekybos įmonės
		Didieji prekybos tinklai iš viso	iš jų:				
			Maxima	IKI	Norfa	Rimi	
Tauragės apskr.	x	x	x	x	x	x	x
Jurbarko r. sav.	100	77,7	47,1	3,1	25,3	2,2	22,3
Pagėgių sav.	100	0	0,0	0	0	0	100,0
Šilalės r. sav.	100	58,0	22,0	3,8	32,2	0	42,0
Tauragės r. sav.	100	83,4	45,6	13,1	21,7	3,0	16,6
Telšių apskr.	x	x	x	x	x	x	x
Mazeikių r. sav.	100	65,9	42,2	10,6	11,3	1,8	34,1
Plungės r. sav.	100	67,0	47,2	15,3	4,5	0	33,0
Rietavo sav.	100	100,0	62,9	37,1	0	0	0
Telšių r. sav.	100	61,0	31,5	19,8	9,7	0	39,0
Utenos apskr.	x	x	x	x	x	x	x
Visagino m. sav.	100	91,2	33,6	27,6	30,0	0	8,8
Anykščių r. sav.	100	53,8	26,0	2,5	25,3	0	46,2
Ignalinos r. sav.	100	46,1	17,8	10,4	17,9	0	53,9
Molėtų r. sav.	100	66,0	44,3	5,2	16,5	0	34,0
Utenos r. sav.	100	64,2	37,1	5,0	17,3	4,8	35,8
Zarasų r. sav.	100	68,0	30,5	12,3	22,9	2,3	32,0
Vilniaus apskr.	x	x	x	x	x	x	x
Vilniaus m. sav.	100	70,3	36,6	13,9	8,1	11,7	29,7
Elektrėnų sav.	100	93,2	64,6	22,2	0	6,4	6,8
Šalčininkų r. sav.	100	75,0	62,3	2,8	9,9	0	25,0
Širvintų r. sav.	100	52,6	33,9	3,0	15,7	0	47,4
Švenčionių r. sav.	100	79,1	44,2	6,3	28,6	0	20,9
Trakų r. sav.	100	74,0	30,7	33,5	9,8	0	26,0
Ukmergės r. sav.	100	81,9	46,9	16,3	18,7	0	18,1
Vilniaus r. sav.	100	45,9	25,7	20,2	0	0	54,1

RINKOS DALYS PAGAL SAVIVALDYBES 2006 - 2007 METAIS

Apskritis	Respub- likoje iš viso	Rinkos dalis (procentais)											
		Keturi didieji prekybos tinklai		iš jų:								Kitos prekybos įmonės	
				Maxima		IKI		Norfa		Rimi			
		2006 m	2007 m	2006 m	2007 m	2006 m	2007 m	2006 m	2007 m	2006 m	2007 m	2006 m	2007 m
Iš viso	100	68,3	72,1	32,3	35,2	15,8	17,1	12,7	11,7	7,5	8,1	31,7	27,9
Alytaus apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Alytaus m. sav.	100	84,6	89	28	29,2	33,2	32,6	9,4	8,1	14	19,1	15,4	11
Druskininkų sav.	100	93,4	90,9	51,7	55,9	24,8	22,3	16,9	12,7	0	0	6,6	9,1
Alytaus r. sav.	100	0	4,8	0	4,8	0	0	0	0	0	0	100	95,2
Lazdijų r. sav.	100	38,5	44	9,3	11,4	5,9	5,8	23,3	26,8	0	0	61,5	56
Varėnos r. sav.	100	61,9	63,5	21,4	20	13,7	20	26,8	23,5	0	0	38,1	36,5
Kauno apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kauno m. sav.	100	67,7	70,6	33,4	35,4	17	19,2	5,6	4,6	11,7	11,4	32,3	29,4
Birštono sav.	100	44,4	46,8	0	0	44,4	46,8	0	0	0	0	55,6	53,2
Jonavos r. sav.	100	95,9	92,4	30,9	29,7	32,8	29,1	26,5	26,3	5,7	7,3	4,1	7,6
Kaišiadorių r. sav.	100	44,4	43,6	26,6	22,9	17,8	20,7	0	0	0	0	55,6	56,4
Kauno r. sav.	100	21,3	28,9	0	8,3	21,3	19,3	0	0	0	1,3	78,7	71,1
Kėdainių r. sav.	100	86,1	90,5	36,5	36,7	28,3	26,1	8,8	14,4	12,5	13,3	13,9	9,5
Prienų r. sav.	100	60	64,9	49	35,8	9,6	4,9	1,4	24,2	0	0	40	35,1
Raseinių r. sav.	100	56,7	67,4	24,9	29,3	2,3	7,5	29,5	30,6	0	0	43,3	32,6
Klaipėdos aps.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Klaipėdos m. sav.	100	84,3	84,5	39	38	25	27,9	10,3	8,7	10	9,9	15,7	15,5
Neringos sav.	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	100
Palangos m. sav.	100	69,2	79,3	43,2	48,5	26	30,8	0	0	0	0	30,8	20,7
Klaipėdos r. sav.	100	45,2	52,1	31,2	26,5	14	25,6	0	0	0	0	54,8	47,9
Kretingos r. sav.	100	73,7	78,7	36,4	41,7	15,9	18,9	21,4	18,1	0	0	26,3	21,3
Skuodo r. sav.	100	61,3	58,2	18,9	19,8	0,6	0	41,8	38,4	0	0	38,7	41,8
Šilutės r. sav.	100	58,3	62,7	26,2	28	16,7	19,2	13,6	12,5	1,8	3	41,7	37,3
Marijampolės aps.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Marijampolės sav.	100	70	81,2	37,4	49,6	16,0	14,5	13,8	10,3	2,8	6,8	30,0	18,8
Kalvarijos sav.	100	20,8	20,3	0	0	20,8	20,3	0	0	0	0	79,2	79,7
Kazlų Rūdos sav.	100	58,5	77	32,1	55,7	26,4	21,3	0	0	0	0	41,5	23
Šakių r. sav.	100	29,7	36,5	25	32,8	4,7	3,7	0	0	0	0	70,3	63,5
Vilkaviškio r. sav.	100	86,7	84,1	50,7	45,2	12,3	12,7	23,7	26,2	0	0	13,3	15,9
Panevėžio aps.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Panevėžio m. sav.	100	73,5	80,7	33,5	42,1	16,7	17,2	19,4	18	3,9	3,4	26,5	19,3
Biržų r. sav.	100	71,1	74,1	19,5	18,6	13,8	19,9	35,1	31,3	2,7	4,3	28,9	25,9
Kupiškio r. sav.	100	57,1	60,7	27,1	28,3	4,1	3,9	25,9	28,5	0	0	42,9	39,3
Panevėžio r. sav.	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	100
Pasvalio r. sav.	100	31,5	38,4	24,4	33,5	7,1	4,9	0	0	0	0	68,5	61,6
Rokiškio r. sav.	100	61,6	65,1	21,0	23,7	8,9	10,3	22,5	21,3	9,2	9,8	38,4	34,9
Šiaulių apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Šiaulių m. sav.	100	70,2	79,6	24,8	24,5	18	18,5	23,2	23,8	4,2	12,8	29,8	20,4
Akmenės r. sav.	100	60,1	63,5	22,8	23,4	0	0	30,6	29,8	6,7	10,3	39,9	36,5
Joniškio r. sav.	100	36,9	58	17,8	43,3	0	1,6	19,1	13,1	0	0	63,1	42
Kelmės r. sav.	100	43,4	51,2	23,9	22	6,2	4,9	13,3	24,3	0	0	56,6	48,8
Pakruojo r. sav.	100	35,8	34,6	12,5	12,6	2,8	3,1	20,5	18,9	0	0	64,2	65,4
Radviliškio r. sav.	100	59,6	78,1	15,5	41,1	16,6	12,6	23,7	20,6	3,8	3,8	40,4	21,9
Šiaulių r. sav.	100	47,8	50,6	15,3	18,2	8,9	10,8	23,6	21,6	0	0	52,2	49,4

Apskritis	Respub- likoje iš viso	Rinkos dalis (procentais)											
		Keturi didieji prekybos tinklai		iš jų:								Kitos prekybos įmonės	
				Maxima		IKI		Norfa		Rimi			
		2006 m	2007 m	2006 m	2007 m	2006 m	2007 m	2006 m	2007 m	2006 m	2007 m	2006 m	2007 m
Tauragės apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Jurbarko r. sav.	100	70,5	74,6	24,4	42,2	2,4	1,8	43,7	30,6	0	0	29,5	25,4
Pagėgių sav.	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	100
Šilalės r. sav.	100	58,5	66,6	22,8	25,8	4,9	4,8	30,8	36	0	0	41,5	33,4
Tauragės r. sav.	100	65,4	74,5	31,3	40,3	13,5	14	19,8	17,1	0,8	3,1	34,6	25,5
Telšių apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Mažeikių r. sav.	100	55,4	66	33,8	43,3	8	9,2	12	11,5	1,6	2	44,6	34
Plungės r. sav.	100	33,0	48,1	19,6	25,8	7	16,5	6,4	5,8	0	0	67	51,9
Rietavo sav.	100	33,3	97,8	28,1	60,7	5,2	37,1	0	0	0	0	66,7	2,2
Telšių r. sav.	100	67,7	62,6	34,4	32,5	19,7	19,7	13,6	10,4	0	0	32,3	37,4
Utenos apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Visagino m. sav.	100	87,5	87,9	32,5	34,2	21,8	22,9	33,2	30,8	0	0	12,5	12,1
Anykščių r. sav.	100	47,6	50	31,5	31,6	3,4	2,8	12,7	15,6	0	0	52,4	50
Ignalinos r. sav.	100	42,9	45,2	19,3	19,1	3,3	7,7	20,3	18,4	0	0	57,1	54,8
Molėtų r. sav.	100	53,9	50,6	18,9	18,3	6,2	5,6	28,8	26,7	0	0	46,1	49,4
Utenos r. sav.	100	62,9	64,5	30,6	34	6,7	6,3	20,6	18,6	5	5,6	37,1	35,5
Zarasų r. sav.	100	53,4	58,1	27,6	28,1	5,6	4,8	20,2	25,2	0	0	46,6	41,9
Vilniaus apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vilniaus m. sav.	100	76,3	77,7	37	39	15,1	16,4	10,8	9,3	13,4	13	23,7	22,3
Elektrėnų sav.	100	75,8	69,6	58,1	38,4	14	19,1	0	0	3,7	12,1	24,2	30,4
Šalčininkų r. sav.	100	64,3	68,9	47,9	54,1	2,1	2,3	14,3	12,5	0	0	35,7	31,1
Širvintų r. sav.	100	47,1	52,4	29,4	33,6	0,4	2,5	17,3	16,3	0	0	52,9	47,6
Švenčionių r. sav.	100	62,7	69,1	24,1	31	5,3	5,4	33,3	32,7	0	0	37,3	30,9
Trakų r. sav.	100	79,7	79,9	41,5	42,1	38,2	37,8	0	0	0	0	20,3	20,1
Ukmergės r. sav.	100	64,9	70,1	28,5	37,4	23,9	20	12,5	12,7	0	0	35,1	29,9
Vilniaus r. sav.	100	21,6	35,9	17,5	22	4,1	13,9	0	0	0	0	78,4	64,1

PARDUOTUVIŲ SKAIČIUS IR JŲ PLOTAI PAGAL SAVIVALDYBES 2008 METAIS

Apskritis	Respublikoje iš viso		Keturi prek. tinklai		iš to skaičiaus:								Kitos prekyb. įmonės	
	parduotuvų skaič.	prekyb. plotas t. kv m	parduotuvės		Maxima		IKI		Norfa		Rimi		parduotuvės	
			skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas
Iš viso	7024	1119,8	612	558	222	219,5	202	125	126	135,4	62	78,1	6412	561,8
Alytaus apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Alytaus m. sav.	96	22,5	13	15,1	5	6,7	4	3,7	2	1,2	2	3,5	83	7,4
Druskininkų sav.	28	6,1	8	5,4	4	3,3	2	1,5	2	0,6	0	0	20	0,7
Alytaus r. sav.	95	4,4	1	0,3	1	0,3	0	0	0	0	0	0	94	4,1
Lazdijų r. sav.	77	4,6	3	1,3	1	0,2	1	0,2	1	0,9	0	0	74	3,3
Varenos r. sav.	89	7,6	4	2,6	1	0,6	2	1	1	1	0	0	85	5
Kauno apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kauno m. sav.	545	125	60	73,1	18	30,2	23	17	6	9	13	16,9	485	51,9
Birštono sav.	9	0,9	1	0,3	0	0	1	0,3	0	0	0	0	8	0,6
Jonavos r. sav.	96	12,1	11	6,9	4	1,4	3	2,1	2	2,4	2	1	85	5,2
Kaišiadorių r. sav.	134	10	4	2,2	2	0,4	1	0,8	1	1	0	0	130	7,8
Kauno r. sav.	184	13,5	4	2,2	1	0,6	2	1	0	0	1	0,6	180	11,3
Kėdainių r. sav.	132	20,2	12	11,8	4	5,8	4	2,2	2	2,3	2	1,5	120	8,4
Prienų r. sav.	99	6,8	5	2,6	2	0,8	2	0,7	1	1,1	0	0	94	4,2
Raseinių r. sav.	135	12,4	8	3,4	4	1,6	2	0,7	2	1,1	0	0	127	9
Klaipėdos apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Klaipėdos m. sav.	344	66,7	42	53,4	14	25,1	17	14	6	8,4	5	5,9	302	13,3
Neringos sav.	19	1,4	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	18	0,4
Palangos m. sav.	74	6,1	6	3,1	2	1,4	4	1,7	0	0	0	0	68	3
Klaipėdos r. sav.	108	9,5	3	3,1	2	2,2	1	0,9	0	0	0	0	105	6,4
Kretingos r. sav.	122	10,7	4	3,9	2	2,1	1	0,7	1	1,1	0	0	118	6,8
Skuodo r. sav.	61	4,1	4	1,4	1	0,3	1	0,2	2	0,9	0	0	57	2,7
Šilutės r. sav.	111	16,9	6	4,4	2	1,5	2	1,8	1	0,6	1	0,5	105	12,5
Marijampolės a.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Marijampolės sav.	136	29,3	15	19,8	5	8,8	6	4,7	3	3,4	1	2,9	121	9,5
Kalvarijos sav.	30	1,6	1	0,3	0	0	1	0,3	0	0	0	0	29	1,3
Kazlų Rūdos sav.	33	2,9	3	1,2	1	0,7	2	0,5	0	0	0	0	30	1,7
Šakių r. sav.	110	7,1	4	2,2	2	1,2	1	0,4	1	0,6	0	0	106	4,9
Vilkaviškio r. sav.	114	11	8	5,1	2	1,5	4	1,7	2	1,9	0	0	106	5,9
Panevėžio apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Panevėžio m. sav.	210	36,1	31	28,5	12	11	8	5,7	8	9,7	3	2,1	179	7,6
Biržų r. sav.	102	8,2	8	4,1	3	0,5	2	1,3	2	1,7	1	0,6	94	4,1
Kupiškio r. sav.	90	9,7	5	5,2	2	2,5	1	0,3	2	2,4	0	0	85	4,5
Panevėžio r. sav.	137	6,4	2	0,4	0	0	1	0,3	1	0,1	0	0	135	6
Pasvalio r. sav.	99	10,5	5	3,2	3	1,2	1	0,4	1	1,6	0	0	94	7,3
Rokiškio r. sav.	88	8,8	8	4	3	1,1	1	0,6	2	1,3	2	1	80	4,8
Šiaulių apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Šiaulių m. sav.	262	48,3	28	32,5	8	7,8	9	5,6	8	12,8	3	6,3	234	15,8
Akmenės r. sav.	50	5,3	6	2,6	2	0,6	0	0	3	1,4	1	0,6	44	2,7
Joniškio r. sav.	80	11,1	4	3,9	2	2,1	1	0,4	1	1,4	0	0	76	7,2
Kelmės r. sav.	128	7,8	4	2,5	2	1	1	0,2	1	1,3	0	0	124	5,3
Pakruojo r. sav.	79	6,5	3	1,5	1	0,4	1	0,4	1	0,7	0	0	76	5
Radviliškio r. sav.	113	12,3	9	6,2	3	2,2	2	1,3	3	2,3	1	0,4	104	6,1
Šiaulių r. sav.	109	8,2	7	4,3	2	1	2	0,8	3	2,5	0	0	102	3,9

Apskritis	Respublikoje iš viso		Keturi prek. tinklai		iš to skaičiaus:								Kitos prekyb įmonės	
	parduotuvų skaič.	prekyb. plotas t. kv m	parduotuvės		Maxima		IKI		Norfa		Rimi		parduotuvės	
			skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas
Tauragės apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Jurbarko r. sav.	132	11,2	7	5,5	2	2,1	1	0,6	3	2,2	1	0,6	125	5,7
Pagėgių sav.	21	2,6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21	2,6
Šilalės r. sav.	55	5,9	3	1,8	1	0,3	1	0,2	1	1,3	0	0	52	4,1
Tauragės r. sav.	114	17,2	13	9,1	5	2,9	3	1,9	4	3,8	1	0,5	101	8,1
Telšių apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Mažeikių r. sav.	146	24,7	10	12,9	3	4,6	2	2	4	5,8	1	0,5	136	11,8
Plungės r. sav.	86	14,8	7	5,4	2	3,1	4	1,7	1	0,6	0	0	79	9,4
Rietavo sav.	16	1,1	2	0,9	1	0,5	1	0,4	0	0	0	0	14	0,2
Telšių r. sav.	129	17	6	6,1	2	2,2	3	2,4	1	1,5	0	0	123	10,9
Utenos apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Visagino m. sav.	27	6	7	5,4	2	1,4	3	2,4	2	1,6	0	0	20	0,6
Ankščių r. sav.	127	13,4	5	6,2	1	1,3	1	0,7	3	4,2	0	0	122	7,2
Ignalinos r. sav.	46	5,4	4	2,7	1	0,5	2	0,6	1	1,6	0	0	42	2,7
Molėtų r. sav.	92	7,8	6	4,2	2	2,7	2	0,9	2	0,6	0	0	86	3,6
Utenos r. sav.	122	21,3	10	10,6	2	3,4	1	0,7	5	5,2	2	1,3	112	10,7
Zarasų r. sav.	60	8,8	6	3,8	2	1	2	1,3	1	1,2	1	0,3	54	5
Vilniaus apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vilniaus m. sav.	764	307,1	128	130,5	54	52,7	41	26,5	17	21,1	16	30,2	636	176,6
Elektrėnų sav.	46	6,9	7	4,4	2	2,2	3	1,3	0	0	2	0,9	39	2,5
Šalčininkų r. sav.	83	7	5	2,3	3	1,7	1	0,2	1	0,4	0	0	78	4,7
Širvintų r. sav.	65	4,3	3	1,4	1	0,7	1	0,2	1	0,5	0	0	62	2,9
Švenčionių r. sav.	60	10	9	5,9	4	2,4	2	0,7	3	2,8	0	0	51	4,1
Trakų r. sav.	66	7,8	7	3,8	3	1,1	3	1,4	1	1,3	0	0	59	4
Ukmergės r. sav.	113	15,7	9	7,6	3	2,9	3	1,7	3	3	0	0	104	8,1
Vilniaus r. sav.	126	11,2	7	2,5	2	0,7	5	1,8	0	0	0	0	119	8,7

PARDUOTUVIŲ SKAIČIUS IR JŲ PLOTAI PAGAL SAVIVALDYBES 2007 METAIS

Apskritis	Respublikoje iš viso		Keturi prek. tinklai		iš to skaičiaus:								Kitos prekyb. įmonės	
	parduotuvų skaič.	prekyb. plotas t. kv m	parduotuvės		Maxima		IKI		Norfa		Rimi		parduotuvės	
			skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas
Iš viso	7318	1056,2	577	509,7	220	197,6	189	122	112	118,2	56	71,9	6741	546,5
Alytaus apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Alytaus m. sav.	90	20,8	13	15,4	5	6,7	4	3,8	2	1,2	2	3,7	77	5,4
Druskininkų sav.	30	6,3	7	4,9	3	2,8	2	1,5	2	0,6	0	0	23	1,4
Alytaus r. sav.	98	4,6	1	0,3	1	0,3	0	0	0	0	0	0	97	4,3
Lazdijų r. sav.	85	5,1	3	1,2	1	0,1	1	0,2	1	0,9	0	0	82	3,9
Varėnos r. sav.	96	8,3	4	2,7	1	0,6	2	1,1	1	1	0	0	92	5,6
Kauno apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kauno m. sav.	553	125,6	59	74,5	17	30,9	24	18,3	6	8,8	12	16,5	494	51,1
Birštono sav.	9	0,9	1	0,3	0	0	1	0,3	0	0	0	0	8	0,6
Jonavos r. sav.	97	13,1	11	6,9	4	1,4	3	2,1	2	2,4	2	1	86	6,2
Kaišiadorių r. sav.	140	8,4	4	1,5	3	0,6	1	0,9	0	0	0	0	136	6,9
Kauno r. sav.	191	13,1	3	2	1	0,6	1	0,8	0	0	1	0,6	188	11,1
Kėdainių r. sav.	141	18,3	11	9,6	3	3,2	4	2,5	2	2,2	2	1,7	130	8,7
Prienų r. sav.	103	7,2	4	2,3	2	0,8	1	0,4	1	1,1	0	0	99	4,9
Raseinių r. sav.	143	13	8	3,6	4	1,6	2	0,9	2	1,1	0	0	135	9,4
Klaipėdos apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Klaipėdos m. sav.	339	59,3	40	45,2	13	16,7	16	14,1	6	8,2	5	6,2	299	14,1
Neringos sav.	22	1,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	1,5
Palangos m. sav.	77	6,2	6	3,1	2	1,4	4	1,7	0	0	0	0	71	3,1
Klaipėdos r. sav.	118	8,8	2	1,3	1	0,5	1	0,8	0	0	0	0	116	7,5
Kretingos r. sav.	131	11,7	5	3,9	2	2,1	2	0,9	1	0,9	0	0	126	7,8
Skuodo r. sav.	68	4,4	3	1,2	1	0,3	0	0	2	0,9	0	0	65	3,2
Šilutės r. sav.	120	18	6	4,4	2	1,5	2	1,8	1	0,6	1	0,5	114	13,6
Marijampolės a.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Marijampolės sav.	140	30	16	19,7	6	8,9	6	4,3	3	3,4	1	3,1	124	10,3
Kalvarijos sav.	36	1,8	1	0,3	0	0	1	0,3	0	0	0	0	35	1,5
Kazlų Rūdos sav.	36	3,1	3	1,2	1	0,7	2	0,5	0	0	0	0	33	1,9
Šakių r. sav.	121	7,3	3	1,6	2	1,2	1	0,4	0	0	0	0	118	5,7
Vilkaviškio r. sav.	125	11,4	9	5,6	3	1,9	4	1,8	2	1,9	0	0	116	5,8
Panevėžio apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Panevėžio m. sav.	218	36,8	29	28,1	11	10,4	8	6,1	7	9,5	3	2,1	189	8,7
Biržų r. sav.	109	8,6	8	4,1	3	0,5	2	1,3	2	1,7	1	0,6	101	4,5
Kupiškio r. sav.	98	10,7	6	5,3	3	2,7	1	0,4	2	2,2	0	0	92	5,4
Panevėžio r. sav.	139	6,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	139	6,4
Pasvalio r. sav.	108	11	4	1,8	3	1,2	1	0,6	0	0	0	0	104	9,2
Rokiškio r. sav.	96	9,2	8	3,7	2	0,7	1	0,6	3	1,4	2	1	88	5,5
Šiaulių apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Šiaulių m. sav.	266	47,4	26	31,5	9	7,8	7	5,2	7	11,9	3	6,6	240	15,9
Akmenės r. sav.	52	5,4	5	2	2	0,6	0	0	2	0,8	1	0,6	47	3,4
Joniškio r. sav.	86	9,4	4	3,9	2	2,1	1	0,4	1	1,4	0	0	82	5,5
Kelmės r. sav.	134	7,3	3	2	1	0,4	1	0,3	1	1,3	0	0	131	5,3
Pakruojo r. sav.	85	6,8	3	1,4	1	0,4	1	0,4	1	0,6	0	0	82	5,4
Radviliškio r. sav.	123	13,2	9	6,3	3	2,3	2	1,3	3	2,3	1	0,4	114	6,9
Šiaulių r. sav.	119	8,5	5	1,7	1	0,3	2	0,8	2	0,6	0	0	114	6,8

Apskritis	Respublikoje iš viso		Keturi prek. iš to skaičiaus:										Kitos prekyb įmonės	
	parduotuvų skaič.	prekyb. plotas t. kv m	tinklai		Maxima		IKI		Norfa		Rimi		parduotuvės	
			parduotuvės		parduotuvės		parduotuvės		parduotuvės		parduotuvės		parduotuvės	
			skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas	skaič.	plotas
Tauragės apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Jurbarko r. sav.	130	10,9	7	4,8	3	2,3	1	0,3	3	2,2	0	0	123	6,1
Pagėgių sav.	25	2,7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	2,7
Šilalės r. sav.	62	6	3	1,8	1	0,3	1	0,2	1	1,3	0	0	59	4,2
Tauragės r. sav.	122	17,1	11	6,6	5	2,6	2	1,3	3	2,2	1	0,5	111	10,5
Telšių apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Mažeikių r. sav.	155	22,6	10	9,3	4	4,8	2	1,6	3	2,4	1	0,5	145	13,3
Plungės r. sav.	94	15,2	7	5,5	2	3,2	4	1,7	1	0,6	0	0	87	9,7
Rietavo sav.	17	1,2	2	1	1	0,5	1	0,5	0	0	0	0	15	0,2
Telšių r. sav.	141	17,7	5	5,5	2	2,3	2	2	1	1,2	0	0	136	12,2
Utenos apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Visagino m. sav.	31	5,8	6	4,8	2	1,4	2	1,7	2	1,7	0	0	25	1
Anykščių r. sav.	138	12,2	5	4,4	2	1,5	1	0,4	2	2,5	0	0	133	7,8
Ignalinos r. sav.	54	5,8	4	2,7	1	0,5	2	0,6	1	1,6	0	0	50	3,1
Molėtų r. sav.	104	7,2	4	1,1	1	0,2	1	0,3	2	0,6	0	0	100	6,1
Utenos r. sav.	126	20,3	11	9,6	3	3,7	2	1	4	3,8	2	1,1	115	10,7
Zarasų r. sav.	67	9,6	5	3	2	0,5	2	1,3	1	1,2	0	0	62	6,6
Vilniaus apskr.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vilniaus m. sav.	727	248,1	119	117,5	52	47,2	37	24,8	16	20,9	14	24,6	608	130,6
Elektrėnų sav.	49	7,6	7	4,2	3	2,2	3	1,4	0	0	1	0,6	42	3,4
Šalčininkų r. sav.	87	7,3	5	2,3	3	1,6	1	0,3	1	0,4	0	0	82	5
Širvintų r. sav.	67	4,4	3	1,5	1	0,7	1	0,3	1	0,5	0	0	64	2,9
Švenčionių r. sav.	65	10,5	9	6	4	2,4	2	0,9	3	2,7	0	0	56	4,5
Trakų r. sav.	72	8	7	2,9	3	1,1	4	1,8	0	0	0	0	65	5,1
Ukmergės r. sav.	122	16,9	9	9	4	3,7	3	1,8	2	3,5	0	0	113	7,9
Vilniaus r. sav.	121	10,2	5	1,7	2	0,7	3	1	0	0	0	0	116	8,5